

Potomkowie noblisty

Jubileuszowa 20. edycja Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera rusza w stolicy w najbliższą sobotę. Przygotowano ponad 150 różnych wydarzeń.

MAŁGORZATA PIWOWAR

Tegoroczna impreza będzie zresztą świętować wiele jubileuszy. Okrągła rocznica istnienia festiwalu każe przypomnieć, że wystąpiło na nim dotąd ponad 3600 artystów posługujących się 11 językami. Widzowie, których było grubo ponad milion, wzięli udział w 2700 wydarzeniach, które od kilku lat odbywają się nie tylko w Warszawie, ale także m.in. w Biłgoraju i Radzyminie, z którymi związane jest życie i twórczość Izaaka Bashevisa Singera, noblisty i patrona festiwalu. Jego potomkowie regularnie pojawiają się na kolejnych edycjach – w tym roku wśród widzów będą m.in. jego wnuczka i prawnuki.

Pierwsza edycja Warszawy Singera trwała cztery dni, w tym roku już dziewięć. Widzowie będą mogli uczestniczyć w 152 koncertach, spektaklach teatralnych, spotkaniach literackich, spacerach, warsztatach, pokazach filmów, zwiedzaniu żydowskich cmentarzy. Eklektyczny program jest jednak komplementarny i tworzy całość, której najistotniejszym hasłem jest kultura żydowska.

Benefis Gołdy Tencer

Na 55-lecie pracy artystycznej Gołdy Tencer jej przyjaciele przygotowują benefis niespodziankę. Szczegóły są owiane tajemnicą. Zakres aktywności jubilatki jest imponujący – od 54 lat jest aktorką Teatru Żydowskiego, od kilku lat jego dyrektorką, a także twórczynią i przywódczynią festiwalu Warszawa Singera.

– Zmieniła i zmienia pejzaż życia kulturalnego w Warszawie i poza nią, nieustannie podejmując temat pamięci o tragicznej przeszłości narodu żydowskiego. Jest laureatką wielu nagród, m.in. Złotej Liry, najwyższego odznaczenia przyznawanego w Izraelu za osiągnięcia w propagowaniu kultury żydowskiej – przypomina Remigiusz Grzela, kierownik literacki Teatru Żydowskiego.

Założona przez Gołdę Tencer w 1988 roku Fundacja Shalom świętuje 35-lecie istnienia. Buduje most między

Noa&AMJ,

izraelska piosenkarka i autorka tekstów wystąpi na koncercie inauguracyjnym festiwalu

MAŁ. PRAS.

przeszłością a terażniejszością, prezentując kulturę żydowską, odnawiając pomniki, współorganizując rocznice wydarzeń marcowych 1968 roku. Fundacja tworzy kolekcję zdjęć Żydów polskich, które przysyłają ofiarodawcy z prywatnych zbiorów. Spośród ponad 9 tysięcy zdjęć wybrano kilkaset, które zostały na wystawę „I ciągle widzę ich twarze...”. Od premiery w 1996 roku w Zachęcie nieustannie one podróżują. Ekspozycja pokazywana była 60 razy na całym świecie. W tym roku po raz kolejny zostanie zaprezentowana w Izraelu.

Mocną stroną Warszawy Singera są od lat koncerty. Tak będzie i tym razem. Na koncercie otwarcia w Teatrze Wielkim zaśpiewa Noa&AMJ, czyli Achinoam Nini, ceniona izraelska piosenkarka, autorka tekstów i perkusistka, poruszająca się w różnych gatunkach muzycznych – od popu po jazz. Jest wykonawczynią przeboju „La vita e bella” znanego z filmu „Życie jest piękne” Roberta Benigniego. Wokalistka występowała m.in. w Carnegie Hall, w Białym Domu i w Watykanie. Jej warszawski koncert uświetni swoim udziałem Anna Maria Jopek.

Na festiwalu wystąpią też m.in. Aga Zaryan i Leszek Możdżer, a zwieńczeniem Warszawy Singera będzie koncert kantorów w synagodze Nożyków, pochodzących z Jerozolimy z ortodoksyjnych środowisk przedstawicieli młodego pokolenia Israeala Nachmana i Chaima Sterna.

Stulątek Józef Hen

Atrakcyjnie zapowiada się program literacki. Jednym z jego bohaterów będzie Józef Hen – pisarz, scenarzysta, reżyser, dramaturg i publicysta, który w tym roku świętuje setne urodziny i z tej okazji spotka się z widzami.

W Żydowskim Salonie Literackim pojawi się wielu gości, m.in. Anna Seniuk przeczyta mniej znane teksty Janusza Korczaka „Sam na sam z Bogiem” – modlitwy, które napisał w 1920 roku za różne osoby, także niewierzące. Będzie też okazja do spotkania z Jarosławem Kurskim, autorem książki „Dziady i dybuki”, w której pisze, jak odkrywał swoją żydowską tożsamość, a także o przemilczaniu pochodzenia.

Spektakle ze swojego repertuaru zaproponuje Teatr Ży-

dowski, wśród nich niesłabnące przeboje: rozslawiony przed laty przez Barbrę Streisand „Jentl” w reżyserii Roberta Talarczyka, a także „Rehab. Wszystkie bitwy Amy Winehouse” Karoliny Kirsz. Na scenie pojawi się w spektaklu pięć wcieleń słynnej, przedwcześnie zmarłej piosenkarki żydowskiego pochodzenia. – Media relacjonowały jej zmagania z nałogiem i właśnie mechanizmy nałogu są tematem tego spektaklu – mówi Karolina Kirsz.

Kinomani będą mieli okazję zobaczyć m.in. przejmującego „Demona” – ostatni film tragicznie zmarłego Marcina Wrony pokazywany w 50. rocznicę jego urodzin.

Tradycją lat ubiegłych na placu Grzybowski odbędzie się impreza plenerowa Szabat Szalom, w czasie której wszyscy chętni zasiądą przy długim stole z twórcami festiwalu, dzieląc się wspólnie opowieściami, chałką i winem.

Tegoroczną Warszawę Singera ma spajać i wyróżniać temat siły kobiet i żydowskich bojowniczek.

Pełny program Warszawy Singera na stronie internetowej: shalom.org.pl lub festiwalsingera.pl

/©©